

ZAKON O PČELARSTVU

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se: gajenje, zaštita, selekcija i reprodukcija pčela; smještaj pčelinjaka; pčelinja paša i način prevoza pčela; uspostavljanje i vođenje katastra pčelinjih paša; priprema i sprovođenje pašnoga reda; trgovina pčelinjim zajednicama, maticama i pčelinjim proizvodima i uspostavljanje evidencije pčelara i pčelinjaka.

Član 2.

Pojedini pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) pčelarstvo je uzgoj, razmnožavanje, proizvodnja i promet domaće sive pčele – *Apis mellifera carnica*, proizvodnja i promet pčelinjih proizvoda,
- b) pčelinja zajednica je skup pčela (matica, radilice, trutovi i pripadajuće leglo) nastanjenih na saću u košnici,
- v) pčelinjak je skup pčelinjih zajednica koje su smještene na slobodnom prostoru, odnosno u posebnoj stabilnoj ili montažnoj kući, a može biti i ugrađen u vozilo za prevoz,
- g) pčelar je fizičko ili pravno lice koje se bavi proizvodnjom i gajenjem pčela i prometom pčela i pčelinjih proizvoda,
- d) stacionirani pčelinjak je pčelinjak na kojem pčelinje zajednice borave tokom cijele godine,
- đ) pokretni pčelinjak je pčelinjak koji pčelar u sezoni cvjetanja i medenja medonosnog i drugog bilja prevozi sa paše na pašu,
- e) katastar pčelinje paše je baza podataka o prostornom rasporedu pčelinjih paša, pčelinjaka i pčelara u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Katastar),
- ž) pašni red propisuje način upravljanja pčelinjim pašama,
- z) evidencija pčelara, košnica i pčelinjaka je baza podataka koja obuhvata popis pčelara, pčelinjaka i košnica u Republici Srpskoj,
- i) pčelinji proizvodi su: rojevi pčela, matice, med, polen, perga, vosak, propolis, matična mlijec i pčelinji otrov,
- j) pčelinja paša je medonosno i drugo bilje određene strukture na pojedinom lokalitetu,
- k) reprocentar je mjesto za kontrolisanu i polukontrolisanu oplodnju matica, a selekcijski centar je mjesto za sprovođenje selekcijskih metoda u gajenju matica,
- l) ovlašćeno lice je lice određeno od strane nadležnog organa za poljoprivredu jedinice lokalne samouprave,
- lj) fenološka karta je skup podataka o mogućnosti paše, po vrstama pčelinje paše i
- m) apitehničke mjere su postupci u savremenoj tehnologiji pčelarstva (izimljavanje pčelinjih društava, prehrana, proširenje legla i gnijezda, sprečavanje prirodnog rojenja, vještačko razrojavanje, proizvodnja matica, uzimljavanje pčela i slično).

II GAJENJE, ZAŠTITA, SELEKCIJA I REPRODUKCIJA PČELA

Član 3.

- (1) Gajenje pčela vrši se u košnicama na pčelinjaku sa pokretnim i nepokretnim saćem.
- (2) Pčelar je dužan da postavi pčelinjak tako da pčele ne smetaju susjedima, prolaznicima, drugim pčelarima, domaćim životinjama i javnom saobraćaju.

Član 4.

- (1) Pčelar je dužan u svom pčelinjaku sprovoditi savremene apitehničke mjere u skladu sa principima dobre pčelarske prakse i preduzimati sve mjere radi sprečavanja pojave i širenja bolesti pčela lijekovima koji su registrovani i odobreni od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo).

(2) Pčelar je dužan obezbijediti sve potrebne mjere radi sprečavanja pristupa domaćih i divljih životinja pčelinjaku.

(3) Pčelar je dužan obezbijediti higijenski ispravno pojilište za pčele.

Član 5.

Mjere zdravstvene zaštite pčela vrše se u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast veterinarstva.

Član 6.

(1) Upotreba sredstava za zaštitu bilja otrovnih za pčele za vrijeme pčelinje paše obavljaće se u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast upotrebe sredstava za zaštitu bilja.

(2) Upotreba sredstava za suzbijanje komaraca i uništavanje drugih štetočina u poljoprivredi i šumarstvu avio i drugim metodama, otrovnih za pčele za vrijeme pčelinje paše, vrši se samo po rješenju o odobrenju nadležnog organa za poljoprivrednu jedinicu lokalne samouprave.

(3) Rješenje o odobrenju iz stava 2. ovog člana donosi se za svako pojedinačno tretiranje.

(4) Organi iz stava 2. ovog člana dužni su obavijestiti:

a) pismeno organizaciju pčelara o izdatom odobrenju i

b) pčelare putem sredstava javnog informisanja, najmanje 48 časova prije tretiranja, o mjestu i vremenu upotrebe sredstava otrovnih za pčele, načinu upotrebe, vremenu trajanja otrovnog sredstva i ugroženom području.

(5) Pod ugroženim područjem iz stava 4. tačka b) ovog člana smatra se površina na kojoj se upotrebljavaju sredstva za suzbijanje komaraca i uništavanje drugih štetočina u poljoprivredi i šumarstvu, kao i okolno zemljište koje se prostire u krugu od pet kilometara udaljenosti od granice te površine.

(6) U slučaju primjene sredstava iz st. 1. i 2. ovog člana pčelar je dužan da preduzme potrebne mjere zaštite pčela, i to:

a) zatvaranje pčelinjih zajednica u košnice i

b) privremeno preseljenje.

(7) Proizvodni pogoni koji se bave preradom voća i drugih sličnih proizvoda, kad su u stanju štetnom za zdravlje pčela (vrenje i slično) moraju upotrijebljenu, zaprljanu ambalažu držati u zatvorenim prostorijama ili je na drugi način učiniti nedostupnom pčelama.

Član 7.

(1) Za reprodukciju pčela mogu se koristiti samo matice domaćih sivih pčela – *Apis mellifera carnica*.

(2) Selekcija matica za promet vrši se u registrovanom selekcijskom centru, a reprodukcija matica za promet vrši se u registrovanom selekcijskom centru i reprocentru pod stručnim nadzorom Agencije za uzgoj i selekciju u stočarstvu (u daljem tekstu: Agencija).

(3) U reprocentru i selekcijskom centru se vrši obilježavanje matica i vodi knjiga proizvodnje i prodaje matica.

(4) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje nivo i oblik selekcijskih metoda.

(5) Ministar donosi rješenje kojim se odobrava upis u registar proizvođača selekcionisanih matica na prijedlog Agencije.

(6) Registrar proizvođača iz stava 5. ovog člana vodi Agencija.

III SMJEŠTAJ PČELINjAKA, PČELINjA PAŠA I NAČIN PREVOZA PČELA

Član 8.

(1) Minimalna udaljenost pčelinjaka od stambenih zgrada, poslovnih prostorija, objekata za stoku, javnih puteva i tadih zemljišta mora biti veća od 20 metara vazdušne linije, osim ako se radi o vlastitim objektima pčelara gdje ova udaljenost može biti i manja.

(2) Minimalna udaljenost pčelinjaka od predškolske ili školske ustanove, internata i igrališta mora biti veća od 100 metara vazdušne linije, a izlazna strana pri smještaju pčelinjaka ne smije biti okrenuta prema stambenim zgradama, poslovnim prostorijama, predškolskim i školskim ustanovama i internatima.

(3) Minimalna udaljenost pčelinjaka od proizvođačkih i prerađivačkih pogona i turističkih objekata tokom turističke sezone mora biti veća od 300 metara vazdušne linije.

(4) Minimalna udaljenost pčelinjaka od autoputa, željezničke pruge i aerodroma mora biti veća od 50 metara vazdušne linije, a izlazna strana na košnici ne smije biti okrenuta prema autoputu, željezničkoj pruzi i aerodromu.

(5) Minimalna udaljenost između dva pokretna pčelinjaka mora biti veća od 200 metara međusobne udaljenosti vazdušnom linijom i 300 metara između stacioniranog i pokretnog pčelinjaka.

(6) Minimalna udaljenost između pčelinjaka i selekcijskog centra mora biti veća od tri kilometra vazdušne linije.

(7) Na vidnom mjestu pčelinjaka treba da stoji tabla sa imenom i prezimenom vlasnika pčelinjaka, adresom i brojem telefona.

Član 9.

Korišćenje medonosnog i drugog bilja za pčelinju pašu je slobodno i bez naknade.

Član 10.

(1) Radi korišćenja pčelinje paše, pčelar može pčelinjak prevoziti sa stavnog mjesta na drugo mjesto držanja.

(2) Zabranjeno je prevoziti pčele ako pčelinje zajednice nisu zdrave, odnosno ako nemaju uvjerenje o zdravstvenom stanju.

(3) Zdravstveno stanje pčela dokazuje se uvjerenjem o zdravstvenom stanju, u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita životinja.

Član 11.

(1) Pčele se mogu prevoziti u prevoznim sredstvima na način da su izlazi na košnicama zatvoreni, odnosno da za vrijeme prevoza pčele ne mogu izlaziti.

(2) Pčelari iz drugih zemalja mogu koristiti pčelinju pašu na teritoriji Republike Srpske samo uz saglasnost Ministarstva.

(3) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje uslove i način prevoza pčela iz člana 10. stava 1. ovog zakona i uslove izdavanja saglasnosti iz stava 2. ovog člana.

Član 12.

Pčelar koji prevozi svoj pčelinjak na teritoriju druge jedinice lokalne samouprave, odnosno sa jednog mjeseta na drugo na području iste jedinice lokalne samouprave, dužan je da pribavi:

a) pisanu saglasnost vlasnika, odnosno korisnika zemljišta na kome će biti postavljen pčelinjak,

b) rješenje o odobrenju nadležnog organa za poljoprivrodu jedinice lokalne samouprave na čiju teritoriju preseljava svoj pčelinjak i

v) uvjerenje ovlašćene veterinarske službe jedinice lokalne samouprave iz koje preseljava pčelinjak o zdravstvenom stanju pčela koje ne može biti starije od tri mjeseca.

Član 13.

Pčelar je dužan da u roku od tri dana od dana preseljenja pčelinjaka na pašu obavijesti nadležni organ za poljoprivrodu jedinice lokalne samouprave u kojoj je privremeno smjestio pčelinjak.

Član 14.

Nadležni organ za poljoprivrodu jedinice lokalne samouprave donosi rješenje o odobrenju za smještaj pokretnog pčelinjaka u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva i dokumentacije iz člana 12. t. a) i v) ako su ispunjeni zakonom propisani uslovi, za jednu kalendarsku godinu i isto mora da sadrži utvrđen pašni red.

Član 15.

(1) Vlasnik, odnosno korisnik zemljišta dužan je pčelaru omogućiti prolaz preko zemljišta u cilju praćenja i hvatanja odbjeglog roja pčela.

(2) U slučaju kada pčelar prilikom praćenja i hvatanja pčela pričini štetu vlasniku, odnosno korisniku zemljišta dužan je štetu nadoknaditi po važećoj tržišnoj cijeni.

(3) Ako odbjegli roj pčela pčelar ne skine u roku od 24 časa, smatra se da je njegov vlasnik lice koje pronađe i obezbijedi pčeleske.

IV KATASTAR PČELINjE PAŠE I PAŠNI RED

Član 16.

(1) Pčelinja paša u Republici Srpskoj daje se na korišćenje svim zainteresovanim pčelarima.

(2) Katastar pčelinje paše uspostavlja i vodi nadležni organ za poljoprivredu jedinice lokalne samouprave, a Ministarstvo objedinjava podatke Katastra za područje cijele Republike Srpske.

(3) Fenološku kartu vodi nadležni organ za poljoprivredu jedinice lokalne samouprave na utvrđenom području prognoziranja pčelinje paše.

(4) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje uslove o sadržini i načinu vođenja Katastra iz stava 2. ovog člana.

Član 17.

(1) Pašni red utvrđuje način upravljanja pčelinjim pašama na području koje teritorijalno pokriva jedinica lokalne samouprave.

(2) Pašni red utvrđuje nadležni organ za poljoprivredu jedinice lokalne samouprave.

(3) Pašnim redom utvrđuje se:

a) veličina pasišta,

b) preporučena gustoća pčelinjih zajednica s obzirom na količinu i vrstu pčelinje paše,

v) raspored stacioniranih pčelinjaka i raspored slobodnih stajališta koja su određena za privremeno dovoženje pčelinjih zajednica na pašu,

g) način dodjeljivanja mjesta za smještaj pčelinjaka,

d) način uređenja i označavanja mjesta,

đ) vrijeme dovoženja pčelinjih zajednica na pčelinju pašu,

e) vrijeme odvoženja pčelinjih zajednica sa pčelinje paše i

ž) postupak kad pčelar mora odseliti pčelinje zajednice sa određenog mesta.

(4) Pašni red mora biti usklađen sa Kastrom.

V PROMET PČELINjIM ZAJEDNICAMA, MATICAMA I PČELINjIM PROIZVODIMA

Član 18.

Radi očuvanja bioloških karakteristika pčele *Apis mellifera carnica*, na teritoriji Republike Srpske nije dozvoljeno gajenje i promet priplodnim materijalom drugih rasa pčela.

Član 19.

(1) Fizičko i pravno lice koje se bavi pčelarstvom, u promet može staviti:

a) samo zdrave pčelinje zajednice i matice i

b) med i druge pčelinje proizvode koji ispunjavaju sanitарне zahtjeve i ne sadrže štetne materije za zdravlje ljudi.

(2) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje uslove o kvalitetu pčelinjih proizvoda i njihovom stavljanju u promet.

VI EVIDENCIJA PČELARA I PČELINjAKA

Član 20.

(1) Ministarstvo vodi evidenciju pčelara i pčelinjaka u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Evidencija).

(2) Prikupljanje podataka za evidenciju obavljaju ovlašćena lica nadležnog organa za poljoprivredu jedinice lokalne samouprave.

(3) Evidencija se vodi u pisanim oblicima na propisanom obrascu i u elektronskom obliku.

(4) Nadležni organ jedinice lokalne samouprave prikupljene podatke dostavlja Ministarstvu najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Član 21.

(1) Pčelar je dužan dopustiti ovlašćenom licu pristup pčelinjaku, te dati podatke koji se od njega traže za potrebe Evidencije.

(2) Pčelar je dužan dva puta godišnje dostaviti nadležnom organu za poljoprivredu jedinice lokalne samouprave podatke o brojnom stanju pčelinjih zajednica na propisanom obrascu.

(3) Podaci iz stava 2. ovog člana moraju da sadrže broj pčelinjih zajednica sa stanjem na dan 31. marta i 30. septembra tekuće godine, koji se dostavljaju u roku od 15 dana od dana utvrđenog stanja.

(4) Nadležni organ za poljoprivredu jedinice lokalne samouprave dostavlja Ministarstvu podatke iz stava 3. ovog člana u roku od sedam dana od dana njihovog prijema.

(5) Ministar donosi pravilnik o načinu vođenja Evidencije pčelara i pčelinjaka u Republici Srpskoj.

VII NADZOR I KAZNENE ODREDBE

Član 22.

(1) Upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Ministarstvo.

(2) Inspeksijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Republička uprava za inspekcijske poslove Republike Srpske i jedinice lokalne samouprave putem poljoprivredne i veterinarske inspekcije.

(3) Inspeksijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona u skladu sa odlukama jedinica lokalne samouprave vrši i komunalna policija.

Član 23.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

a) gaji pčele suprotno odredbama člana 3. ovog zakona,

b) ne sprovodi mjere zaštite pčela (član 4),

v) upotrebljava sredstva za suzbijanje komaraca i uništavanje drugih štetočina u poljoprivredi i šumarstvu avio i drugim metodama za vrijeme pčelinje paše suprotno odredbama člana 6. ovog zakona,

g) vrši selekciju i reprodukciju pčela suprotno odredbama člana 7. ovog zakona,

d) postavi pčelinjak suprotno odredbama člana 8. ovog zakona,

đ) vrši prevoz pčela suprotno odredbama čl. 10, 11, 12, 13. i 14. ovog zakona,

e) ne omogući pčelaru prolaz preko njegovog zemljišta radi praćenja i hvatanja odbjeglog roja pčela (član 15),

ž) gaji i u promet stavlja priplodni materijal drugih rasa pčela, osim zaštićene rase pčela (član 18),

z) stavlja u promet pčelinje zajednice, matice i pčelinje proizvode suprotno odredbama člana 19. ovog zakona i

i) ne omogući ovlašćenom licu pristup pčelinjaku i ne daje podatke potrebne za Evidenciju (član 21).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 3.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 2.000 KM do 6.000 KM.

(4) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 1.500 KM.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24.

(1) Nadležni organi za poljoprivredu jedinica lokalne samouprave su dužni u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona dostaviti Ministarstvu podatke potrebne za uspostavljanje Evidencije.

(2) Ministarstvo će u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja podataka iz stava 1. ovog člana uspostaviti Evidenciju.

Član 25.

Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

- a) Pravilnik o nivou i obliku selekcijskih metoda (član 7. stav 4),
- b) Pravilnik o uslovima i načinu prevoza pčela (član 11. stav 3),
- v) Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja kataстра pčelinje paše (član 16. stav 4),
- g) Pravilnik o kvalitetu pčelinjih proizvoda u proizvodnji i stavljanju u promet (član 19. stav 2) i
- d) Pravilnik o načinu vođenja Evidencije pčelara i pčelinjaka u Republici Srpskoj (član 21. stav 5).

Član 26.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

Broj: 01- 661 /10

Datum: 12. maj 2010. godine

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Mr Igor Radojičić